

Выходитъ во Львѣвъ що Вторника, Четверга и Суботы крѣмъ рускихъ святъ) о 4-ой год попод. Литер. додатокъ "Библиотекы найзнам. повѣстей" выводитъ по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и екопедія подъ Ч. 44 улицы Галицка.

Вѣдъ листы, посылки и рекламации належить пересылати подъ адресомъ: редакція и администрація "Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.

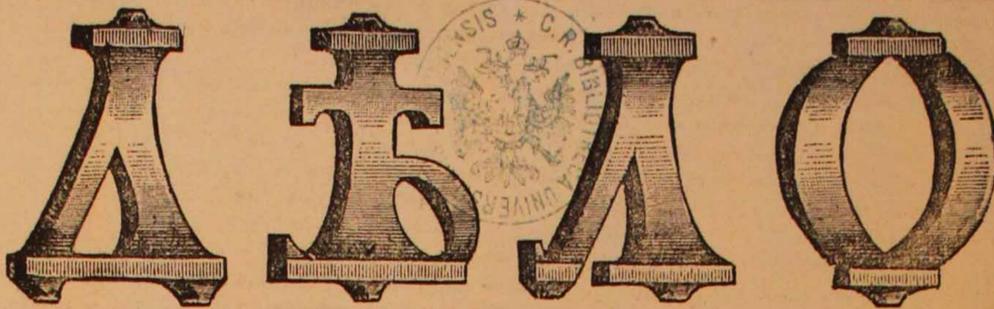
Рукописи не ввертаютъ тѣлько на попередне востережѣно.

Поодинокое число стоить 12 кр. а. в.

Оголосеня принимають по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣтъ однокотропки печатной.

Рекламации неопечатанъ вѣдъ порта.

Предплату належить пересылати франко (найдучше почтовымъ пореказомъ) до: Администрація часопису "Дѣло" ул. Галицка, Ч. 44

Предплата на "Дѣло" для Австрій:	для Россіи:
на цѣлый рѣкъ . . . 12 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 12 рубл.	на цѣлый рѣкъ . . . 12 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 12 рубл.
на пѣвъ року . . . 6 зр. на пѣвъ року . . . 6 рубл.	на пѣвъ року . . . 6 зр. на пѣвъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 зр. на чверть рок. . . 3 рубл.	на чверть року . . . 3 зр. на чверть рок. . . 3 рубл.
отъ дол. "Библиотекы":	отъ дол. "Библиотекы":
на цѣлый рѣкъ . . . 16 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 16 рубл.	на цѣлый рѣкъ . . . 16 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 16 рубл.
на пѣвъ року . . . 8 зр. на пѣвъ року . . . 8 рубл.	на пѣвъ року . . . 8 зр. на пѣвъ року . . . 8 рубл.
на чверть року . . . 4 зр. на чверть рок. . . 4 рубл.	на чверть року . . . 4 зр. на чверть рок. . . 4 рубл.
на самѣ додатокъ:	на самѣ додатокъ:
на цѣлый рѣкъ . . . 5 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 5 рубл.	на цѣлый рѣкъ . . . 5 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 5 рубл.
на пѣвъ року . . . 3 зр. на пѣвъ року . . . 3 рубл.	на пѣвъ року . . . 3 зр. на пѣвъ року . . . 3 рубл.
на чверть року . . . 1 зр. на чверть року . . . 1 рубл.	на чверть року . . . 1 зр. на чверть року . . . 1 рубл.
Для Востранскъ, окрѣтъ Россіи:	
на цѣлый рѣкъ . . . 18 зр.	
на пѣвъ року . . . 7 зр.	
на чверть року . . . 3 зр.	
отъ дол. "Библиотекы":	на самѣ додатокъ:
на цѣлый рѣкъ . . . 19 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 6 зр.	

Запросины до предплаты на рѣкъ 1884.

Съ новымъ 1884 рокомъ розпочинаемо пятый рѣкъ издавництва "Дѣла". Съ поповленими силами, съ надѣєю на дальшій успѣхъ нашої праці на народній нивѣ, съ повною вѣрою въ громадну моральну и матеріальну пѣдмогу зъ стороны всѣхъ нашихъ П. Т. Родимцівъ — подѣнимаемо дальшихъ трудѣвъ для добра нашої Руси.

"Дѣло" и "Библиотекы найзнаменитшихъ повѣстей" будутъ выводити въ р. 1884 въ такій самѣ объѣмъ и въ такій же порѣ, якъ сего року. "Дѣло" що вторника, четверга и суботы, а "Библиотекы" два разы въ мѣсяць кожного 15-го и послѣдняго по 2 аркушѣ друку.

Предплата на "Дѣло" выноситъ на рѣкъ 12 зр., на пѣвъ року 6 зр., на чверть року 3 зр., на мѣсяць 1 зр. Предплата на "Библиотекы найзнам. повѣстей" выноситъ на рѣкъ 5 зр., на пѣвъ року 2 зр. 50 кр., на чверть року 1 зр. 25 кр. Предплатники "Дѣла" платять за "Библиотекы найзн. пов." на рѣкъ лишъ 4 зр., на пѣвъ року 2 зр., на чверть року 1 зр.

Для Россіи предплата "Дѣла" выноситъ на цѣлый рѣкъ 12 рублѣвъ, на пѣвъ року 6 рубл., на чверть року 3 рублѣ. На "Дѣло" вразъ съ "Библиотекы" на рѣкъ 16 рубл., на пѣвъ року 8 рубл., на чверть року 4 руб. На саму "Библиотекы" на рѣкъ 5 руб., на пѣвъ року 2 руб. 50 коп.

Новоприступающій Предплатники "Библиотекы найзн. пов." достанутъ даромъ початокъ славной повѣсти Маврикія Юкаа "Золотый чоловікъ", котра зачне печататись ще сего року.

Предплату слѣдує пересылати (найдѣгоднѣйшимъ переказомъ почтовымъ) до "Администраціи Дѣла во Львѣвъ".

При письменнѣмъ замовленю "Дѣла" або "Библиотекы" просимо все точно подати адресу замовляющаго, часть, до якого має часописъ посылатись и часть платы належной предплаты.

Рѣвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатниковѣвъ, у котрыхъ маємо ще залежности, чтобы чимъ скорше ихъ надѣслали, бо съ концемъ року редакція мусить вырѣванати всѣ свои рахунки.

Редакція и Администрація "Дѣла" ул. Галицка ч. 44.

Що намъ инкодить ?

Були колись часы — въ исторіи они позаписуваній грубыми и выразными буквами — коли премудрѣсть народна утворила приповѣдку: "упертый якъ Русинь." Тяжка недоля, тысящій пересѣдованя, середъ котрыхъ рускій народъ не тѣлько остоявся твердо въ потокахъ крови и моряхъ пожарѣвъ, але крѣмъ того нѣколи не зрѣкса своихъ правъ, нѣколи не перестававъ ихъ домогатись всякими можливыми способами, — то було жерело, зъ котрого выплыла та приповѣдка.

Нынѣ часы змѣнились. Обставины руского народа, а бодай одной его частины, поправились. Подъ конституційнымъ правленьемъ руской народности запевненный розвѣй, и безъ выразного потоптаня конституціи нѣкто вже не може намъ его запречити. Засада конституціи признає намъ свободу и рѣвноправіє. Але мѣжь засадою а практикою "пропастъ велія утвердися", не зъ чѣи небудь спеціальной вины, але зъ конечности, зъ самой природы рѣчи. Такъ есть все и всюды. Каждая конституція есть прецѣдъ тѣлько словне выраженье тыхъ суспѣльныхъ силъ, якѣ въ данѣй державѣ держатъ себе въ рѣвновазѣ. Каждая конституція, о скѣлько она ѣтносится до живого организму суспѣльного, вмѣщає въ собѣ заразомъ конечность ненастанной змѣны, непостѣйности, вѣчного перебудовуваня въ мѣру того, якъ одній факторы суспѣльный ростуть и змагуются, а другій видѣють и слабнуть, якъ центръ тяжкости зъ одного мѣсяца переносится въ друге. Каждая конституція затымъ зъ самого своего понятя заключає въ собѣ конечность ненастанной борѣтбы за розвѣй, за права, за свободу. О кѣлько котра конституція дає болше поля поодинокимъ факторамъ суспѣльнымъ до той борѣтбы, — чимъ меньше вяже она силы суспѣльный и тамує ихъ свободне супѣрничество, тымъ есть льпшою и свободнѣйшою. Та борѣтба, уперта, вытревала и ненастанна, се есть именно той желѣзній мѣсть, котрый лудить съ собою роздѣлений береги засады и практикы конституційной.

Есть се стара правда, що каждая суспѣльность має такую свободу, якои есть гѣдна, т. е. яку собѣ ненастанною, щоденною борѣтбою здобути и кожного дня на ново здобувати потрафитъ. Свобода отже, котра має проявитись на практицѣ въ житю конституційномъ, повинна жити въ сердци кожного горожанина

якъ вѣчно живе, неѣтступне и незащепляюще почутье потребности такои свободы. Безъ того почутья, безъ того нещипно а уважно звершеного ока на тѣ границы, до якихъ иде свобода каждой единицы а поза котрыми зачинаєся беззравность и самоволя, безъ той горожаньскои чуйности надъ своими правами жадна писана конституція намъ не въ силѣ запоручити практичной свободы. Намъ при найсвобѣднѣйшѣй конституціи той, кто засне середъ дороги, буде потоптаный ногами слѣдующихъ подорожныхъ.

Памятаючи твердо все те, запытаймо себе самыхъ: чи оправдуєся на насъ та стара приповѣдка, що величає насъ упертыми? Чи потрафимо мы досы, по такъ многихъ лѣтахъ конституційного житя, збудувати собѣ мѣцный, желѣзній мѣсть, котрый лудить во единосуд нашъ конституційный засады и щоденну практичку нашего житя? Чи умѣємо мы щоденно, въ найважѣйшихъ дѣлахъ и наименшихъ рѣбнищахъ бачнымъ окомъ пыльвати своихъ правъ, добиватись того, що намъ належится послѣ права и того, чого добиваются сусѣдній народы?

Где дрова рубаютъ, тамъ трѣски летятъ. Где ведєся вѣчна и ненастанна борѣтба о права и свободу, тамъ очевидно ненастанно сей або той мусѣвъ въ одиомъ або другѣмъ взглядѣ щось потерпѣти, понести якусь жертву. Такой вже законъ природы. Чи жертва та пропаде марно? Нѣ! Она сторичею съ часомъ ѣтплатится ему самому и его дѣтямъ, — бо именно зъ такихъ жертвъ и будєся той желѣзній мѣсть мѣжь засадою а практикою конституційною. Чи поносиль — такой жертвы, одиной, другой и десятый горожанинъ, роблять черезъ то комуся якусь ласку? Нѣ! Они тѣлько самѣ собѣ и дѣтямъ своимъ роблять прислугу на будуще, — они тѣлько жертвуютъ, якъ тѣ надморскій житель, що съ великимъ трудомъ на березѣ моря будуютъ камѣнну греблю, котра має охоронити ихъ хаты и поля ѣтъ заливу водою.

У насъ, пожалуй ся Боже, на тѣ дѣла зовѣмъ инакше дивляться! Чи не лучаєся у насъ такъ, що коли на неодного Русина прійде якийсь дотискъ — меньше о те, чи справедливый чи нѣ, — ѣтъ попередъ всего стараєся заслонити "щитомъ слабодушности", ѣтъ и. пр. хочѣбы запевненьемъ о своей якой-небудъ "любяности", хочъ неразъ таке запевненье выводитъ зовѣмъ не въ пору и

безъ потребности. А коли се не поможе, такъ тогда вже нема нѣ опоры, нѣ достоинства въ зношеню удару, — слабодухъ опускає руки и голову и готовъ або хочъ сейчасъ покидати свою землю и переноситись Богъ знає куды, мовлявъ "на кубаньскій степы", або, що болше, готовъ навѣтъ покинути свое почутье народне, свои засады, выречись своихъ пересвѣдченъ, якъ Петро-апостолъ въ тяжкой хвилѣ вырѣкса Христа. Не досыть того, — по такѣмъ далеко не горожаньскѣмъ и не конституційномъ кроцѣ ще не одиной и величаєся: "ѣтъ я те и те претерпѣвъ для Русинѣвъ!" Мѣжь тымъ для Русинѣвъ зъ его терпѣния тѣлько користи, що зъ торѣчного свѣгу, — але за то зъ его невчасной хочѣбы и найдрѣбнѣйшою уяглости величезна принципальна и практична шкода! Терпѣния и жертвы его могли статись користными и для загалу и для него самого, але тѣлько тогда, коли бѣ ѣтъ бувъ твердо претерпѣвъ ажъ до кѣнца. Абдикуючи передъ часомъ, ѣтъ стравить и плоды своихъ (добровѣльныхъ чи и невѣльныхъ) жертвъ и право до нашего признаня

Але се ще не суть найшкѣдливѣйшій борѣтъ въ рядѣхъ нашихъ, тѣ що напертѣ ворогомъ, загроженѣ на становици, кидаютъ оружїє. Десятъ разъ гѣршій суть добровѣльный перебѣжчики, тѣ що въ розгарѣ борѣтбы поводитя засадами невчасного утилитаризму, котры не дбаючи о власной правдыи хосень, о будучность народа и о честь людску, говорятъ: "Нехай тамъ и свѣтъ завалится, кобы мое не пропало!" Чи треба чи не треба, а такой люде завѣсды выхапуются съ чимъ такимъ, о що ихъ нѣкто, навѣтъ самѣ ворогъ, не посмѣвъ бы и просити. Чи иде о то, щобъ запречити публично и передъ очима всей Европы своему власному народови права и здѣбности до розвою, чи о то, щобъ незваному и непрошеному вырватись съ польскою промовою и. пр. на публичномъ привитаню намѣстника, чи зновъ о то, щобъ "зъ власной инициативы и пересвѣдченя" на церекѣрѣ пересвѣдченю всѣхъ Русинѣвъ а на сердечну утѣху противниковѣвъ Руси поставити внесенє о грошеве спомаганє Змартвухвстанцѣвъ, — въ кождѣмъ такѣмъ разѣ, хочъ непосѣяный, а таки вродится якийсь Русинъ и зробитъ таке, що кождому чоловікови безъ взгляду на народность, коли тѣлько есть у него почутье горожаньского достоинства, робится дивно и соромно. Чи приповѣдка о "упертѣмъ Русинѣ"

О переключованю слѣвъ.

(Написавъ Мих. Подолинскій.)
(Конецъ.)

Многѣ въ наведеныхъ тутъ слѣвъ такъ ѣткочили ѣтъ своего пня, такъ "исковерканѣ", що навѣтъ привыкше до всѣхъ возможныхъ переключованъ око або ухо филолога здивуєся въ першѣй хвилѣ. Намъ нашъ славянскій языкъ, що не стерлись еще такъ невзычайно, якъ примѣромъ языкъ французскій, котрый въ aqua зрѣвиль одиной звукъ o (писаный черевъ eau), а въ habui — eus (чит. нѣм. u), або жъ якъ языкъ англійскій, мающій черевъ добру половину самѣ тѣлько односкладовѣ слова подобно до языка гиньского, — навѣтъ нашъ языкъ показуєтъ часто дивны вѣтны звуковѣ. Кто въ насъ ѣтгадавѣ примѣромъ, що чешке lid або словѣнське гока значить наше "людъ" и "рука"? Такъ само наше "ѣ" и "ѣ" представляють въ выговорѣ для иншихъ славянъ ѣткъ, котры они дуже часто зовѣмъ не въ силѣ вгрыети, то есть насъ поровнѣти.

Дуже цѣкавымъ примѣромъ, якъ то у рѣвнѣхъ народѣвъ звучатъ тѣ самѣ слова, суть дальше навѣвъ дней въ тыждни. Про "суботу" мы ине вгадували. Французы и. пр. зрѣвли въ (dies) dominica, dimanche; dies Mercarii называєся по фр. mercredi а по ит. mercoledì. Нѣмецкій Dienstag зовєся по англ. Tiue-

de, а Donnerstag Тоеводе, щобъ не вгадувати вже про нашу "пятницю" а поль. piątek, пяттокъ и т. д.

Ще нагляднѣйшимъ доказомъ, якъ то кождый языкъ переключує слова на свой ладъ, суть имена власны, якъ имена мѣсцевостей, мѣсть, рѣкъ и краѣвъ, такъ и имена особѣ. И тутъ справджуєся вѣтне филологамъ правило, що чимъ слово болше уживане, чимъ оно загальнѣйше и справдѣ народне, то тымъ меньше оно подобно до первѣтного своего пня. Якъ французскій слова loyal, royal, raison, и т. д., суть болше народнѣ и загальнѣйше уживанѣ ѣтъ такихъ legal, regal, ration, котры доперва значно пѣванѣйше посредствомъ науки досталя живцемъ въ латиньского до французского словаря, такъ само и имена власны чимъ болше сказати, до самыхъ себе. Такой Куликѣвъ, Nepals и St. Denis будутъ звучати во вѣки во всѣхъ языкахъ однаково, але вже Львѣвъ має кѣлька именъ (Lemberg, Léopol) такъ само якъ Вѣдєнь (Wien, Vienne, Vienna, рос. Вѣна, Бечъ и Bécs), Парижъ (Paris, Parigi), Римъ (Roma, Rzym, Rom), Constantinopolis (Istanbul, Stambul, Царьгородъ) Neapolis (Neapel, Neapel, ит. Napoli, Naples), и т. д. Зъ Monteani (гѣрняки) зрѣвилось Multan, Молдавія, Moldau. Россїяне пишуть и говорятъ "Мюнхенъ" та хочъ напишуть "Гейдельбергъ", але вымолв-

ють "Гейдельбергъ". Англики переключуютъ назвы мѣсть и краѣвъ ажъ до непѣзнаня, и. пр. Scutari вымолвляють они "Скютерай". За те называємо мы ихъ Тамизу такъ, що певно зъ нашихъ устѣ въ Англии сей рѣкъ нѣгде не пѣзнано бы, бо дома называєся ова Thames (чит. Теемъ). Зъ того переключованя именъ власныхъ въ кождѣмъ краю, а такожъ и въ наслѣдокъ рѣвнородныхъ правописей выводитъ, що имена далекихъ, незнаныхъ краѣвъ и мѣсть вже зовѣмъ не знати якъ вымолвляти, бо по перше заходить тутъ завѣсды пытанье: якою то правописею маємо написане имя передъ очима, чи то англійскою, чи французскою, чи же испаньскою, голандійскою и т. д., а по друге: чи слѣдъ намъ не англійскѣ, не французскѣ и т. д. назвы вымолвляти въ прикладѣмъ сихъ чужихъ намъ языковѣ. Народы пишущѣ латиньскимъ письмомъ, радятъ собѣ въ подобныхъ случаяхъ въ сей способъ, що те пытанье по просту оминають, переписуєчи всяку назву буква въ букву такъ, якъ ви подыбали въ книжцѣ, або на мапѣ, чого наслѣдкомъ есть, що такой Чилье, Мехико, Ренѣ и Кепъ-Тавнѣ, перемѣняются въ гдє-какихъ языкахъ на Хилье, Мексико, Раймѣ и Кап-Тоннѣ. Але нашимъ рускимъ географамъ и историкамъ справляє и буде справляти се пытанье не мало клопату.

Приходимо до именъ особѣ. Тутъ можемо

смѣло удержувати, що не одна исторична особа, коли бѣ встала зъ гробу и послушала, якъ ви имя вымолвляєся по широкѣмъ свѣтѣ, то певно не догадаласьбы сама, о кѣмъ то бесѣда. Одисея вже Римляне зрѣбили Улиссомъ. Курярку и Тараявуша охрестили Греки на Кеерка и на Дарея, а за ними пѣшли по скѣвнѣй дорожѣ переключуваня сихъ именъ иншѣ народы. Аристотелѣ ставъ у насъ Аристотелемъ, а у Французѣвъ прямо Аристотомъ (Aristote). Христа называють Хинчики "Хили-су ту-су", а имя "Иисусъ" вымолвляєся вже Богъ знає якъ. Мы кажемъ Исусъ, Поляки и Нѣмцѣвъ Исусъ, Итальянцѣвъ кажутъ Джезу, Французы Жезѣсъ або Жезѣ, Англичане кажутъ Джизеъ, Чехи Ежишь и т. д. Що жъ доперва казати про вычайны имена крестянъ? Осипъ называєся Józef, Joseph, Giuseppe, Верро; Генрикъ называєся Heinrich, Henri (чит. Ганри), Harry (англ.), Arrigo або Enrico (по итал.). Guido, Wit, Wojciech, Veit одно и то само имя такъ само якъ Wilhelm, Guillaume (фр.), Guglielmo (ит.), Guillermo (исп.); Margarethe, Marguerite, Malgorzata; або Еронимъ, Жерѣмъ (фр.), Джиролямо, Hieronim. Kuno а Konrad, Banno а Bernhard, Irma и Marie одно и то само, щобъ не вгадувати вже про безчисленнѣ варианты такъ частыхъ именъ, якъ Иванъ (Jobann, Hans, англ. Джонъ, фр. Жанъ, ит. Джованни, исп. Хванъ, поль. Jan), Юрїй (Georg, фр. Жоржъ, англ.

малабы статися нині мітологією? Намъ треба уміти робити опозицію!

Гляньмо, якъ поступають въ подобнихъ случаяхъ інші народи! Якъ поступають Поляки въ Конгресовіцъ або въ Познаньщизні, середь далеко тяжшихъ обставин! Якъ поступали Чехи підчасъ своєї кльканайцятлїтної абстиненційної боротьби! Якъ поступають опозиційні партії і групи въ Нїмеччині або Ірландіі! Отъ недавно на збїзді польськихъ товариствъ рльничихъ въ Тшемешнїхъ делегати кльканайцяти товариствъ підносили згдню той факт, що урядники округній велїли їмъ (товариствамъ зложенимъ майже виключно зъ польськихъ селян) вести протоколи і всї книги по нїмечки. Нїкто не услухавъ наказу, покликуючись на конституцію. Уряди округній, покликуючись на якїсь розпорядження, понаклали на кожде товариство кару грошей і то на кожного видьлого по 200 марокъ (120 зр.) а на кожного предсїдателя по 300 марокъ (180 зр.). Всї засудженї внесли рекурсы до высшихъ властей. Высші власти позатверджували всї засуди округнихъ властей. Всї засудженї заплатили кару, але анї одинъ не зрїкся свого уряду, анї одинъ не задумавъ навїть уступити хочъ на йоту своїхъ правъ. Протоколи і книги ведуться далше по польски, а справа пішла до министерства і до парламенту! То называється вести опозиційну боротьбу!

Зъ примїривъ другихъ народівъ треба намъ учитися. Тільки сила зборе силу. Але наша сила мусить ґсновуватися на солидарности, витривалости і упертости въ борбї о нашї права. На се треба намъ памятати все і всюда, коли хочемо мати въ своїй хатї свою правду, силу і волю.

НОВА УСТАВА О НАДЗОРѢ ВЛАСТИ ПОЛИТИЧНОИ НАДЪ ПИСАРЯМИ ГРОМАДСКИМИ.

(Конець.)

Кождому, хто тільки разъ побїжно перегляне тую въ попереднїмъ ч. „Дїла“ въ головній основї наведену уставу, легко буде побачити, що що до компетенції обохъ властей краєвихъ: автономичної і политичної панує в нїй — бодай на око — велика галиматія. Гдє якї важні точки покладенї немовъ межї двома стїльцями; н. пр. слїдство противъ писаря може переводити або властью автономичною або политичною. Нїби то: ты громадекій писарю, стережись зъ двохъ боківъ: зъ одного тебе помилують, але за то зъ другого осудять! Далше! На случай сконстатованя вини писарської видїль повїтвовий завыває раду громадеку, щобъ его скинула. — а коли рада не хоче того зробити, то — старство може его само скинути, чи то за внесенємъ видїлу повїтвового, чи і безъ такого внесеня. Така сама путаниця заходить і въ другій инстанції, гдє зновъ компетенція якось дивоглядно подїлений мїжъ видїломъ краєвимъ а намїстництвомъ. Але коли приглянемося ближше тїй праводавчїй путаницї, то побачимо і певну систему въ подїлї компетенцій мїжъ

властями автономичними і политичними. Бо коли власти политичної въ справї надзору надъ писарями громадскими полишена не тільки езекутива, але і иницїатива въ такімъ разї, вели власть автономична заведєває або зъ іншихъ причинъ не може взяти ту иницїативу на себе. — то власть автономична крїмъ чисто платоничного надзыраня і переводженя слїдства дисциплинарного (котре однакж може бути переводжене і безъ неї) не має жадної иншої ингеренції въ справї писарїв громадскихъ.

Роумїсея, мы не дуже можемо жалувати того систематичного уменшуваня компетенцій теперїшнихъ властей автономичнихъ, тымъ більше, що иницїатива до того уменшеня завжди виходить отъ самихъ тыхъ Поляківъ, котрї до недавна такъ завзято і сь такимъ шумомъ боролися за розширенє автономїи краєвої. Але коли мы на кождїмъ мїсци підносимо факты того систематичного уменшуваня автономїи краєвої, то намъ не ходить о тыхъ, котрї теперъ такъ бездарно держать ту власть въ своїхъ рукахъ, але иде намъ о саму асаду автономїи, котра належить повнїтї и виконувана може и мусить стати єдиною подставою до скоршого и величїйшого подвигненя нашого руского нарєда.

Цїкава бь то була рїчь, застановитися докладно надъ причинами, для чого то нашї Поляки, а особливо тая ихъ партія, котра мовь на передраженє велить называти себе „сторонництвомъ автономистівъ“, підносити і попирає въ соймї або і переводити по-за соймомъ якъ-разъ такі внесеня, котрї змагають до обкровоеня нашой автономїи краєвої. Бо що-бы таке поступованє було тільки чистимъ плодомъ недогадливости, сему прець увїрити трудно. Делеко лекше склонюєся роумъ наш до того здогаду, що і сей свїжїй факт, такъ само якъ многї інші, доси нами освїченї, єсть тільки однимъ невеликимъ огнивомъ въ ланцусї той „ргасу organicznej“, на котрїй, мовь на біблійнїмъ каменї, наша „hierarchia profeszna“ бажала бь збудувати Польшу „od szoga do szoga“. Передъ десяти лїтами каменемъ тымъ мала бути автономїя краєва. Нинї автономїя не дописала, хочъ, що правда, черезъ власну бездарнїсть тыхъ, що держали єї въ рукахъ и черезъ те, що не пустивши корїня вже отъ разу заблагла цвєсти и плоды рєдити, т. є. не зробивши нїчого для економічного и просвітнього піднесеня народа, якъ се було єї задачею, забажала отъ разу зробити зъ него бездушный або і сь цїлымъ серцемъ служачїй зварядъ для политичнихъ и неполитичнихъ цїлей ієрархївъ. Се, якъ Нїмець каже, „ein überwundener Standpunkt“. Старство и намїстництво, то грунт! Не рада повїтова сь своимъ видїломъ, не видїль краєвий сь своимъ старостамъ мають властиво єво власть въ краю. И отъ нашї „автономисти“ почувши „wo der Hund begraben liegt“, починають робити нову комбинацію. Треба — мїркують они — обкромити до решты автономїю хлопску, бо на що хлопамъ автономїя? Всї компетенції той автономїи перенємо на ста-

роства и намїстництво; мы жь самї будемо старостами и урядниками намїстництва, — яке жь намъ лихо?

Такъ мы толкуємо сьбї свїжїй факты систематичного уменшуваня нашой краєвої, а головно громадской автономїи. Дай Боже, щобъ нашї догады були хибнї, хочъ факты вєвїмъ недвєзначно вказують ихъ ємну правдивїсть. Мы радї бы только, щобъ і середь польской публицистики, замїсть дотеперїшной ягнечї покдрности або недогадливости, сь якою говоритєся о тыхъ свїжїихъ постановкахъ, піднесли разъ якї поважнї, критичнї голосы, котрї бы зъ свого становища освїтили тї факты.

ОСТАТОЧНЕ ПОЛОГОДЖЕНЄ СПРАВИ ЛЬСА ВЕТЛИНСКОГО.

Суботнїшний „Czas“ приносить дуже цїкаву допису п. Едмунда Крайньского, члена лиской рады повїтвовї „зъ wyboru громады сельскихъ“, въ котрїй звїщаєся о остаточнїмъ положеню справи мїжъ гр. Конарскимъ а громадоу Ветлиную о знанїй 219-морговий льс, куплений на судовїй лїцитації за 60 кр. Справа тая збстала положена „добровольною“ згодою рь той сподїбї, що громада сылатила гр. Конарскому всї кошты двоголїтного и во всїхъ инстанціяхъ програного процесу, а гр. Конарскїй актомъ нотарїальнымъ дарувавъ громадї Ветлїнї 219 моргівъ єї власного льса. „Тымъ законїченємъ справи — додає отъ себе дописуватель — доказавъ гр. Конарскїй, що набувавъ льс громадскїй только для змушеня громады до уплаты присудженыхъ єму коштовъ правныхъ, якї въ кльканайцятї лїтнїмъ спорї безъ власной вини мусївъ понести“. Чи і о скілько така догадка о сердечныхъ интенціяхъ гр. Конарского єсть правдивою, мы не беремося судити; жаль только, що услужнїй „членъ рады повїтвовї зъ wyboru громады сельскихъ“ не взявъ въ рахунокъ прєсїи голосу публичного, котра далеко больше мусїла склонити гр. Конарского до сего „великодушного“ кроку, нїжъ може его власна великодушнїсть.

Далше часть дописи п. Крайньского розводїтся надъ тымъ, яка може бути правдива вартїсть того нещастного льса Ветлинского, котрїй по цїлїй Европї розвїєсь славу имени гр. Конарского. Льсы Ветлїнскїй лежать въ недоступныхъ мїсцяхъ підъ Бєсکیدомъ и въ провизоричнїмъ катастрї зъ р. 1821 почисленї були яко нежитки и яко такі ажъ до р. 1880 не були оподаткованї. Були голосы и въ комисїи шацунковїй зъ р. 1880, чтобы ихъ и на далше въ тїй самїй рубрїцї ооставити, бо доходу зъ нихъ нема зовсімъ нїякого. Але устава зъ р. 1869 не дозволяє вчїсляти до нежитковъ грунтъ покрытого якою небудь ростиностєю, — про те комисїя мусїла прийняти дохїдъ гамъ, гдє нїякого не було и положила его по 2 кр. зъ морга. Цїлий чистый дохїдъ зъ льса Ветлїнского почисленїй на 4 зр. 38 кр., такъ що дохїдъ той скапїталїзований множникомъ 20, даєть вартїсть льса на суму 87 зр. 69 кр. Мимо того при судовыхъ лїцитаціяхъ не було нїкого, кто бы хочъ сотну часть той сумы хотївъ дати за той льс. Гр. Конарскїй его такожъ не потребувавъ, бо у него єсть своего такъ само безъжиточного льса около

7000 моргівъ, а давъ 60 кр. только для того, щобъ зробити конецъ вїчнимъ лїцитаціямъ и не вгнати громаду въ ще большї кошты.

Такъ аргументує п. Крайньскїй. Въ приємї цїлкомъ єсть переконанїй тою аргументацією часяхъ предпрїємства льсовї умїють використати дерево навїть въ найнедоступнїшихъ тєрахъ, черезъ що вартїсть вєакого льса чимъ разъ больше підносїтся. Мы зъ своего боку додамо, що прець судъ повїтвовий въ Балїгородї коли вартїсть льса Ветлїнского оцїнилъ на 1324 зр. Аргументація, котрою п. Крайньскїй старается выказати цїлковиту фальшивїсть того ошачєваня, не выдержує критики. А що членъ рады повїтвовї покванїєся оголосити свїтови въ такїй сподїбї радїстїю новїну, се для насъ не дивнїца, коли зважимо, що тая сама рада повїтвовї не осталась безъ вини въ цїлїй тїй справї и що она мусїла спїшитися сь єї затушованємъ, маючи на карку слїдство зъ видїлу краєвого.

Мы радї бы якъ найкорше почути и зъ другої, неофіцїальной стороны докладне высїєнїє той згоды и чи дуже громада Ветлїна єсть єною урадована и чи горячо дякує гр. Конарскому за оказану „великодушнїсть“? На теперъ только relata retulimus.

Открытие руской читальни въ Кутахъ.

„Учїтеся, браты мои,
Думайте, читайте,
И чужою научайтесь,
И своего не цурайтесь!“

Такъ накликувавъ незабутнїй нашъ кобзарь въ дружескїмъ своїмъ посланїю „До мертвыхъ и живыхъ, и ненародженыхъ земляковъ въ Украинї и не въ Украинї сущихъ“. Пригласїє сей не збставъ голосомъ вопїющего въ пустыни, знайшовъ єнъ отгомонъ по всїй руской вселєннїй, а отбїєся и въ души нашихъ рускихъ мїщанъ, котрї въ своїмъ благороднїмъ намїреню идучи за голосомъ великого и безсмертного генїя, постановили сьбї збудувати свою хату, гдє: „Своя правда, И сила и воля!“

Гадка основаня руской читальни въ нашїмъ мїстї уродилася помїжъ самымъ мїщанствомъ, котре шукаючи помочи и порады до усовершеня своего дїла, удалося сь тою гадкою до своего душпаствєря о. Михаила Колянковского. Сей отецъ и мужъ повного довїрїя, охотно прийшовъ сь помочию своимъ парохїянамъ, а тїя отримавши потверженє статутівъ отъ правительства, приступили совокунно и торжественно до отворєня руской читальни.

Въ субботу дня 22 л. грудня 1883 ранєвко вже кликавъ двїднї церковный людеї доброї волї на богослужєнє, котре Впр. о. крылошанецъ Теодоръ Лїсєвичъ вразъ сь Вє. о. Климентїемъ Глїбовичемъ зъ Тудїова, Долганьомъ Коблявскимъ зъ Вїжнїцї (на Вуконїнї) и нашимъ мїсцевымъ парохомъ о. Мих. Колянковскимъ, торжественно отслуживъ, підносїчи при концї того богослужєня многолїтство єго Вєл. цбєарю. На богослужєню були присутнї всї члены основателї, підписавші статутъ руской читальни, много вїрныхъ, и маленьке члоло нашой интелїгенції. По богослужєню удалося вєвїрї въ сьпроводї душпаствєрївъ до дому честного гослодаря Юрїя Гулейчука, котрїй отступивъ на три мїсїяцї бесплатно обширну свою хату на читальню. Хата наповнилася биткомъ. Почетне мїсє заняли цанъ отцї, зъ посередь котрыхъ мїсєцєвий парохъ о. Мих. Колянковскїй въ краснорїчивїй вступнїй боєдї повитавъ зборъ сердечныхъ словами, підносїча благородну гадку своихъ парохїянъ и цїль читальни. Оцїсля слїдувало отчитанє статутівъ и выбїръ выдїлу, до котрого увїшли: о. Мих. Колянковскїй, яко голова, Олекса Дмитрукъ заступникъ головы, Іосифъ Слюзарь яко секретарь, Олекса Бабюкъ яко касїєрь и Иванъ Плавюкъ яко бібліотєкаръ; яко заступники: Прокїпъ Гарчинскїй и Ілїя Тимочко. По укунституваню видїлау слїдувало прийнятє членівъ, котрыхъ 54 заразъ вписалося. Найзанимательнїйшою частєю порядку дневного бувъ популярнїй и дуже занимаючїй отчитанє нашого лїкаря дра Ивана Скоморовского. Отчитавши: „Кілька слівъ зъ гієїєны“, удостовїєв тої любувагою слухаючому збраню, удостовїєв отъ присутнїихъ и сердечной подяки отъ о. предсїдателя. При концї дневного порядку зложено добровольныхъ вкладокъ 28 зр. на цїль читальни. Предсїдатель замыкаючи збранє, подякувавъ въ горя-

Джордж, ит. Джорджио), Михайло (Михаилъ въ рос. чит. Михаль, поль. Michał, нїм. Michael, ит. Микелье, фр. Мишєль, анг. Майкель), и т. д.

Навїть провизца не сьуть безпечнїй передъ перекрученємъ. Такїй Heine называєся у французовъ Онъ а у Россїянъ Гейне; Нютонъ уходитъ часто за Невтона, а Гердєрвѣчно буде згадуватися въ Россїи підъ именемъ Гердєрвѣ.

И у насъ найбільшї вороги „коверканя“ язика, коверкають его несвѣдомо, лєдвї що не кожде слово. Наше тверде л и буква г въ нечисленныхъ словахъ, котрї нїчїєго уха не равають, сьуть простымъ „коверканємъ“. Чому говоримо мы: „латинскїй“ а не „латинскїй“, „Лука“ а не „Люка“, „Лаврентїй“ а не „Лаврентїй“, Пилать“ а не „Пилать“; чому кажемо „телеграмъ“, „гимназія“ и т. д., а не „гельеграмъ“, „гимназіумъ“ и т. д.? Бєть такожъ и много иншихъ „коверканя“ язика, на котрї нїкто не обижався. Говорити „крилоєь“ замїсть „кїриєшанинъ“, „колодєвъ“ замїсть „кальдїєль“, „тарьлка“ замїсть „тальрка“, „паламарь“ замїсть „пономарь“ и т. д. вольно кождому и за те нїкто не погнїваєся; але скавати „лицарь“ замїсть „рицарь“, „мраморъ“ замїсть „марморъ“, „лєвєстровый“ зам. „рєвєстовый“, „мандрувати“ мїєто „вандрувати“,

„вокомонъ“ замїсть „экономъ“ (отъ гр. οίκος и νόμος), сего нїкому не вольно. Италїянцєви вольно перекрутити „крокодилъ“ на „сосодрїло“, мєлєанхолика на „малїносіко“, „павильонъ“ на „радїглїє“, хочъ кромѣ Италїянцївъ нїкто такъ не говоритъ. У Италїянцї такє не смїєше, на те єнъ Италїянєць! Такъ само и Полякови вольно зъ „малвазія“ зробити „малпазуа“, зъ калєфїорївъ“ „карафїору“, на те єнъ благородный Полякъ, але скавати „кїмната“ а не „комната“ (хочъ въ старо-нїмєцкїмъ було kemenate або и kīnenate), намъ не вольно, бо мы не благороднїй и пишємо мужїцкїмъ я выкомъ.

Зъ наведеныхъ прикладівъ виходить ачєй досєть переконуючо, що кождїй языкъ має право и мусить докончє послїдувати правїламъ своєї гармонїи, то єсть законамъ своего звукословїя. Очевїдно що перекручєванє слівъ зъ невѣдомости треба розвїжнїти отъ доконечного приворєленя чужихъ слівъ до звуковыхъ правїлъ своего язика и хочъ бы таке приворєленє выпало часами и нещасливо, то все таки не єсть се нїякимъ злочїнствомъ, а только простою людєкою помылкою. И такимъ великимъ писателямъ, якъ Гетє и Шиллєръ не завєсїгда удалося новє слово, нова форма. Духъ єдинїцї не завєсїгда отгаєває духа цїлого народу.

Якъ бы тамъ нї було, а фраза „ковер-

канє язика“ — єсть тупымъ оружіємъ неприхильниківъ рїдного слова, обчисленымъ хїба на баламучєнє читачої публики, котру то спекуляцію пора бы вже разъ на завєсїгда залишити. Замїсть поправляти тыхъ, що головою и перомъ трудатєся для подвигненя рїдної народности и культуры, повиннї бь мы всѣ єдинодушно звернутися радше противъ польщеня нашихъ именъ родовыхъ и мїсєцевостей. Очевїдно, що до такого дїла треба бы уперш намъ самымъ перестати по нашихъ писемяхъ обижати на кождїмъ кроцї нашъ бїднїй языкъ та „ублагороднїти“ такі „Чернїцї“ на „Черноєцы“, „Львївї“ на „Львовї“, „Сянї“ и „Сянокї“ на „Сань“ и „Санокї“ и писати „Рогатинъ“, „Снятинъ“, „Лиско“ єдино только задїя того, що Поляки не ветїгли еще спольщїти сїхъ мїсєць на „Regasin“, „Snecin“, „Lasko“ и все еще пишуть ихъ „Robotyn“, „Sniatyn“, „Lisko“. Коли въ нашихъ газетахъ щєсь подїбного можливє, то якъ жадати примїромъ отъ пишущихъ на руской землї публичнїй документа по польски, по нїмєцки або по латиньски, щобъ заперестали вже разъ „нобілїтувати“, чи тамъ польщїти або латїнщїти(?) и нїмщїти(?) „Тягаїлївъ“ на „Сїєгаїлївъ“, „Мутиньскїхъ“ на „Мєсїнскїхъ“, „Грїмалївъ“ на „Ггзупалївъ“, „Лукавїцю“ на „Лєкавїєцъ“ и такъ далше безъ конця?

чихъ словахъ за дане ему довѣрія и заочучувавъ членовъ до невысущою праці въ томъ домѣ правды и науки и просивъ, чтобы члены его въ дѣланію опомогали, а такъ „однодушно идучи по закону и приписавъ статута станаемого пожиточными для краю и державы“. Потому подякувавъ предобдатель сердечно гостямъ священникамъ и мирскимъ, котри надоспѣли зъ Тудіова и старыхъ Кутъ. На лиці кожного зъ прлоутныхъ видно було радсть; воѣ тѣшилися сямъ торжествомъ, а по сердечной розмовѣ помѣжъ собою и священниками, розбѣшлися домовъ съ тымъ чистымъ переконаньемъ, що дня сего сотворили „дѣло благое“.

Съ правдивою прилтностю записати и прилюдну подяку на сѣмъ мѣсці зложити належитъ честнымъ господарямъ: Лазарію Павлюку за предплачене для читальнѣ на цѣлый рѣкъ „Дѣла“, Юрію Гулейчукуви за безплатне отступлене на три мѣсцѣ хаты на читальню, Ілію Тымочкуви за подаренне двохъ рѣчничковъ „Наука“ и воѣмъ честнымъ дагелямъ добровольныхъ вкладокъ на цѣль читальнѣ. Кѣнчаючи ою допис не можна повздержатисъ отъ слѣвъ, що мимоволѣ зъ грудей руюто, а словами тыми естъ лишь слабенькій воокликъ: Честь и слава рускимъ мѣщанамъ, що взяли до такъ спасительного дѣла, що збудували собѣ домъ правды и науки, домъ честной розрывки, домъ, въ котромъ молодѣжь може много научигисъ и просвѣтитисъ. Честь и слава о. предѣдателю, що не пожалувавъ труда и заходу, а подграмуючи благородну гадку овоихъ парохіянъ, воправивъ ихъ мудрою своєю радою и допровадивъ зачатѣ дѣло до цѣли.

Куты дня 15 (27) грудня 1883.

Амарозій Галицкій, учитель народный въ Кутахъ.

ДОПИСИ.

Отъ Подгаецъ.

Коли бь редакция „Дѣла“ не была перепечатала зъ краковскаго „Czas-у“ дописи зъ Подгаецъ и не зажадала на ню поясненя, то може для тихшой компромитаціи мы не порушували бь справы на засѣданію рады повѣтровои. Польскій газеты почали ще больше кричати о якѣй то „zgodzie“ въ Подгаечинѣ, про тов много зъ насъ нетерпящій такой формальной неправды, чуются бути зневоленій приступити конче до коротенького посененя, перше що до дописи въ краковскѣмъ „Czas-ѣ“ а потому що до самого крику и хвальбы польскихъ газетъ. И такъ. Правдою естъ, що на засѣданію рады повѣтровои въ Подгайцяхъ дня 12 грудня с. р. о. Іосифъ Дудыкевичъ, парохъ рускій зъ Подгаецъ, несподѣвано поставивъ внесенне отъ себе и сказавъ такі слова: „Ponieważ przekonałem się istotnie, że w internacie ruskim są i dzieci katolickich księży, więc stawiam wniosek na udzielenie temuż z funduszów Rady powiatowej 300 zlr., gdyż to zgadza się z mojem przekonaniem.“ Неправдою зновъ естъ, чтобы кто зъ другихъ радныхъ нашихъ мавъ агодитисъ съ поглядами о. Дудыкевича, и якъ найсвятѣйше перечимо, будто-бы тая позиція бюджету або и другій (непридатній) одоголосено переходили. О. Дудыкевичу мы не дивуємося; онъ якъ авычайно забарая голосъ и бесѣду въ польска безъ церемоніи, и то часами на некортѣ нашу, бо держитя завсѣгды ке Кершки. Що до о. Стеткевича, то не можемо твердити, чтобы онъ внесенне о. Дудыкевича посправъ, бо нашій селяне, що засѣдають въ радѣ, тов зовсѣмъ перечать; отже въ томъ вглядѣ „Czas“ подавъ неправду. На засѣданію рады повѣтровои дня 12 грудня хибувало трѣхъ рускихъ радныхъ одного священника и двохъ селянъ, зъ Вербова и зъ Голгоць. Черезъ той случай мы стратили много не толькя на кишини але и на чести. Власне того дня зъ противной стороны два члена не явилися, тожь добра була случайность не одну позицію отклонити, бо власне на дневномъ порядку бувъ предложеный бюджетъ до ухвалы.

Дотычно „zgod-ы“, о котрой отъ довшого часу польскій газеты безнастанно пишуть, — заручаемо зъ пересвѣдченя, що въ насъ ще нѣкто не упавъ на дусѣ, — подписатисъ на якій тамъ будь актъ „zgod-ы“ Полякамъ. Зъ насъ вавѣть нѣкто и на такой актъ, о якѣмъ „Слово“ вгадуе, що его рѣферувавъ ке Кершка, не подписувався, — а единица тутъ ще нѣчо не становить. Тожь польскій газеты нехай будутъ спокойнѣ и дурницѣ не пишуть, бо тымъ толькя себе ошукуютъ. Впрочѣмъ рада повѣтрово не освѣдчалася до нынѣ до най-

меньшого уступства для насъ Русинѣвъ, але якъ отповѣдала на рускій подана по польскій, такъ отповѣдае, якъ предлачувала книжочки „Ludowe wydawnictwa“ та „Macierzy“, такъ и предлачуе и то щѣ рѣкъ больше, а на те перъ записала цѣлу гурму газетъ „Niedziela“ для нашихъ громадъ. При такѣмъ поступованію мы не можемо годитисъ съ нѣкимъ, анѣ съ самымъ ке Кершкою, — въ загалѣ не може бути и нема нѣякою „zgod-ы“.

Одинъ изъ имени многихъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Хорватскій соймъ) розпочавъ по святѣчній перервѣ дня 28 л. грудня на ново свои засѣданя, а борба сторонництва, що притихла на хвильо, поднялася на ново. Перерываючи свои праці, соймъ лишивъ неполаджене пытанне, що мае прійти на першій плянъ дневного порядку першого засѣданя: чи справа провизоричного бюджета, чи справозданне комисіи одинайти, выбраноу на внесенне дра Войновича для обдуманя средствъ, чтобы на будучность нѣякій министр не могъ загрозити конституціи. — Надъ симъ пытаньемъ вывзалася бурлива дебата, а при голосованію отрочивъ соймъ 54 голосами противъ 32 розправу надъ внесеньемъ Войновича ажъ до часу, поки не будутъ верификовані мандаты полѣвъ зъ Пограняча. — До сего жъ часу рѣшився такъжъ президентъ Крестичъ, котрый, якъ мы донесли, зложивъ свое достоинство, лишитисъ при урядѣ и обиявъ провѣдѣ соймю. — Въ письмѣ resignаціонномъ Крестичъ нѣчого не згадуе, що его спонукало зложити урядѣ президента, выражае лишь подяку за довѣрие. Вицезидентъ Мирко Горватъ толкуе свое уступленне тымъ, що по его думцѣ послѣ верификаціи выборовъ послѣвъ зъ Пограняча президія повинна бути выбрана зъ цѣлоу палаты. — Народне сторонництво хорватского сойма вже уложило свою програму, котра въ загалѣ мало чимъ рѣзнитя отъ бесѣды нового бана. „Народне сторонництво стоитъ на основѣ закона угодогого, — сказано въ програмѣ — ему якъ и воѣмъ прочимъ законамъ основнымъ краю лишаеся вѣрною. Сторонництво будетъ законы хоронити протавъ всякого нарушеня, а дотепершій нарушеня закона угодогого будетъ старатисъ якъ найскортѣе направити; правительство, що пряме до той самой цѣли, може числити на его (сторонництва) поспранне; змаганне правительства, чтобы укрити конституціи установы, поднести духовый и матеріальный станъ народа и розвинути національного духа, знайде завсѣгды подмогу у національной партіи, котра, гдѣ лашъ се за потрібне узнае, пріиме инициативу, чтобы тѣ пытаня порушувати и подносити“.

(Про ситуацію въ Кривошії) пишуть до „Pester Lloyd“: „При кѣнци лѣта повернуло якъ звѣстѣе кѣлка кривошійскихъ роданъ не больше якъ 100 людей зъ Чорныхъ Гѣръ до Бокке. Ихъ уважали мовбы передною сторожею дожиданой обѣлы громады повстанцѣвъ зъ послудне вой Далматини и для того обходжене съ ними въ военномъ судѣ въ Катаро съ великою пощодою; нѣкому не вдѣяно нѣякого зла, и накопи тѣ родины ще нынѣ находятя въ Катаро и жють коштомъ державы, то австрійске правительство выконуе лишь актъ гуманности. Не управивши въ минувшѣмъ роцѣ рѣлѣ, не малибы тѣ люди, котрыхъ хаты по большой части зруйнованы, зъ зимѣ зъ чого жити, и они просили самі о пріютѣ въ Катарѣ до весны, що имъ и дали. Мимо тогѣ гро Кривошійанъ и ихъ товаришѣвъ борбы зъ Бокке зовсѣмъ не думае ити за передною сторожею. Тая вѣдомость „P. L.“ досытъ характеристична вже сама собою, але ще лучше розсвѣчуе она теперѣшне положенне полудневои Далматини и загаломъ цѣлого терену придавеного повстаня въ комбинаціи съ другою „P. Lloyd-омъ“ поданною вѣстею. Згадана газета довѣдусе именно, що зъ сотки герцеговинскихъ рекрутѣвъ заасентерованныхъ въ часѣ послѣдней бранки и придлѣныхъ до пѣтѣи компаніи въ Мостарѣ утекло теперь 19. Зъ утѣкавцѣвъ не свачаемо анѣ одного, а се наводитъ на догадъ, що гѣрска людность находится въ порозумѣніи съ обгледцами. Дезертеры организуютъ розбѣшацкій ватаги, котри дуже легко могутъ змѣнитисъ въ ватаги повстанчій. Межи патролями и розбѣйничими бандами приходитъ часто до стычекъ. Недавно дочерва подѣ Плявою убито двохъ воляковъ а кѣлкохъ воляковъ знайдено страшно покарѣнныхъ. Сына бывшего влаетителя добръ Ченяци убито въ часѣ подорожи на пляцъ побору подѣ Врато Каравля. Не менше дается достерѣгати подѣрѣбній обявы надъ Лемою. Въ виду рѣжныхъ подробностей, поданныхъ „Pest. Lloyd-омъ“, котрый увѣряе, що получивъ ихъ зъ дуже достовѣрного жерела, дивно троха выдатуеся заявленя членѣвъ сильного министерства имено жъ министра скарбу и администратора окупованныхъ провинцій, гр. Калая, будьтобы въ Босніи и Герцеговинѣ не грозило нѣяке небезпеченство.“

(Першій загалный зборъ замѣлбургского товариства аграрного) отбулася, якъ мы доносили, дня 27 л. грудня. На зборахъ, котри откритъ 200 двора и посолъ Линбахеръ, явилось надъ 500 селянъ и до 80 особѣ другихъ станѣвъ. Въ промовѣ своей подѣвъ Линбахеръ съ особлившимъ натискомъ, що товариство стоитъ далеко отъ всякой политики и буде розвивати свою дѣ-

льбость на экономичномъ поли, а въ виду того могутъ бути его членами люди волякихъ партій. Дальше выводитъ Линбахеръ, що нынѣ влаетитель грунту не находить супротивъ капиталу охорони, що капиталъ грунтоный находится въ томъ небезпеченствѣ, що его капиталъ грошевый до себе притягае. Задачею аграрного товариства буде тому, се, для стану селянского дуже некортѣе отношенне, въ дорожѣ законодавчон реформы аграрной змѣнити на лучше. До видѣлу вошли кромѣ Линбахера, котрого выбрано президентомъ, самі консервативнѣ Нѣмцѣ. По Линбахерѣ забиравъ голосъ гр. Хорняскій, котрый видитъ въ аграрномъ товариствѣ органъ для охорони правной стану селянского, посолъ Наймаеръ, котрый державъ отчять о правѣ наслѣдїи селянъ и мѣскій викарій Даннеръ зъ Галляинъ, котрый выказавъ гадку, що товариство аграрне вже длатого муситъ користоно розвиватисъ, що стоитъ на основѣ христіаньскѣй. Зѣбранны ухвалили ще двѣ резолюціи: въ справѣ улегченя при податкахъ отъ будничковъ и въ справѣ урегульваня бурлацтва, почѣмъ зборы закрыто.

(Иллиро-стипійске товариство политичне „Slovenske društvo“) рѣшило на послѣднихъ своихъ загалныхъ зборахъ выслати до правительства петицію въ справѣ установленя вандрѣвного учителя словенского для низшой Стири и поручило зыготовленне петиціи выдѣлову товариства. Жаданне выражено въ петиціи мотивуеся тымъ, що въ словенской части Стирии живе больше якъ 400.000 словенскихъ господарѣвъ, а доси нѣчого майже не зроблено, чтобы ихъ отповѣдно потребамъ господарства рѣльничого обучити, бо всѣ существующій въ краю заведеня науковой и товариства оказываются безхосенными, позаякъ язкъ выкладовый и товарискій естъ нѣмецкій. Товариство господарске въ Грацу, сказано въ петиціи, мае въ цѣлоу Стирии численнй филил, до нихъ належитъ однакъ дуже мало словенцѣвъ. Товариство се не узнало до теперъ за отповѣдне установити больше якъ одного учителя словенца хочъ словенской селяне неразъ сего домалогисъ.

ЗАГРАНИЦА.

Россия. Въ Петербурѣ ходять вѣсти, що дотепершій министръ войны Ванновскій мае уступити, а на его мѣсце буде покликаны Лорисъ-Меликовъ. Причиной сего мае бути то, що отъ часу, якъ Ванновскій естъ министромъ войны, вкралася въ войску велика дезорганизация и духъ военный почавъ упадати. Говорятъ такъжъ, що президентомъ министрѣвъ мае зѣстати Милютинъ. — Станъ здоревля царя значно полѣпшився; пухлина спала и болѣ въ правѣмъ рамени майже вже устанѣ. На вѣстѣ пригоды, яка приключилася була царевнѣ, выслати були майже всѣ европейскій дворы сочувствующій телеграмы. — Зъ Петербурга доносятъ, що министръ заграничныхъ дѣлъ, Гирсъ, вертаючи до Россіи, поступитъ вже на певно до Вѣдн. До руского нового року перебуде Гирсъ ще коло своей дочкы въ Монтре, а потому вертае заразъ до Петербурга и около 15 сѣчня буде въ Вѣдн. Що до поѣзду до Вѣдн мали вже отбугити переговоры; посередникомъ переговоровъ бувъ князь Лабановъ въ часѣ, коли ѣздывъ до Гирса въ Монтре. Не давно доносили мы за другими газетами, що министръ Гирсъ мавъ въ письмѣ до своего сына сказати, що гварантуе за удержанне мира на одинъ рѣкъ. „Jour. de St. Petersburg“ заперече теперь тому и справе дливо каже, що можна бажати мира и можна старатисъ о усуневнѣ всякихъ причинъ, котри могли бы миръ заколотити, але гварантовати за миръ нѣкто не може, навѣтъ и найздобѣйшій мужъ стану. — Россійскій революціонеры зачинають знову давати звѣстку о собѣ. Въ Петербурѣ убили въ одномъ домѣ на Невскѣмъ Проспектѣ генераль-лейтенанта отъ жандармеріи Судейкина и одного урядника, котрый ишовъ съ нимъ разомъ. Судейкинъ бувъ шефомъ тайной полиціи и умѣвъ досытъ зручно выслѣдзувати всякій заговоры революціонерѣвъ. Кажуть, що революціонеры завалили его 29 грудня 1883 р. до одного дому подѣ тымъ позоромъ, що онъ тамъ откритъ революціонерѣвъ, а коли онъ тамъ ввійшовъ, убили его и тяжко ранили урядника, що съ нимъ прійшовъ.

Египетъ. Положенне въ Суданѣ стаеся чимъ разъ небезпечнѣйше для Египту; пророкъ Магди користае зъ своей побѣды и постуае чимъ разъ дальше. Кажуть, що онъ вже недалеко отъ Картума. Мѣста Синкатъ и Токаръ, въ котрыхъ естъ ще египетска залога, суть въ наибольшѣмъ небезпеченствѣ. Магмудъ Али старшина одного племени, прихильного Египтянамъ, хотѣвъ оймъ мѣстамъ довести живности, мусѣвъ однакъ съ нѣякимъ вергати. Онъ доносить, що силы неприятеля значно збѣльшилися и що теперь вже нѣякъ не можна перейти, чтобы неприятель не добачивъ. До пророка прилучилася вже многій племена арабскій, а его подрядный вождь, Османъ Дигма, стоитъ вже недалеко отъ Свакима съ 20000 войска; 1200 воляковъ узброенъ оружемъ Ремингтонъ и заосмотренъ достаточнѣ въ порохѣ. Прочіи то лишь самі дикі орды, узброены шаблями и ратицами, однакъжъ страшно сепанатизованъ и дуже небезпечный особливо для такого трусливого войска, якъ египетскае. Ходять вѣсти, що въ Синкатѣ и Токарѣ вже такій бракъ живности, що сѣ мѣста що найбільше могутъ ще 14 дѣвъ устояти и что тутъ безперечно прійде знову до страшной катастрофы. Всякій переговоры съ Магдимъ устали. Племена, котри ему до недавна ще не сиріяли и котри певно была бы выступили противъ него, якъ бы была надѣйшла скоро помѣчь зъ Египту, змушенъ теперь вкеды лучитисъ съ воро-

хобниками. Войско египетскае недоволене и не певне и готове вже майже увѣрити, що Магди естъ дѣйстно посланникомъ божиимъ.

НОВИНКИ.

— Впр о. архидіаконъ дръ Юліанъ Пелешъ выѣздитъ оногды до Перемышля а вернувся вчрра; по Рождественскѣмъ же празнику выѣде на короткій часъ до Вѣдн. — Можна догадуватисъ, що подорожъ дра Юл. Пелеша до Перемышля стоитъ въ звязи съ предстоящимъ зборомъ отпоручникѣвъ деканальныхъ для нарядъ надъ справою регуляціи дотаций духовенства.

— Пп. Шпундеръ и Залускій зголосилися въ пятницю минушого тыждня въ краевѣмъ судѣ карѣмъ во Львовѣ и почали рѣвночасно съ о. Наумовичемъ отсидзувати свою кару. Якъ суспротивъ о. Наумовича такъ и суспротивъ пп. Шпундера и Залуского президія краевого суда карного показалося дуже благородно. Якъ о. Наумовичу такъ и обомъ его товаришамъ дано окрему келію, позволено замѣтъ одинъ разъ ходити два разы денно на прогулку, позволено имъ мати свою постѣль, свою страву, вечеромъ свѣтати, а навѣтъ курити цигара.

— Мѣщанська читальня въ Золочевѣ. Зъ Золочева пишуть намъ: Въ „Дѣлѣ“ була вже коротка згадка о завязаню мѣщанской читальнѣ въ Золочевѣ. Нынѣ подаю гдѣякъ близій о нѣй вѣсти. Завязане той читальнѣ треба завдячити инициативѣ тушеныхъ просвѣтныхъ филій. Статутъ читальнѣ вже отъ пяти мѣсцѣвъ подтверженнй, грошей збрано вже до 100 ар., — а лашъ задля того, що не було можна доси знайти отвѣтного люкалю, не наступило ще откритье читальнѣ. Естъ надѣя, що незадовго вже откритя читальня на основѣ глубоко обдуманого статута — не мало причинито до поднесеня свѣдомости въ мѣщанствѣ и усторонити погубный передрѣль мѣщанствомъ и нашою интеллигенцію.

— Зъ Хирова пишуть намъ, що статуты народноу читальнѣ въ Хировѣ поданъ вже до ц. к. намѣстництва.

— О. дръ Іосифъ Черлючаневичъ — якъ доносить краковскій „Czas“, — мавъ уступити на власне(?) жаданне зъ администраціи гр. кат. парохіи при церквѣ св. Норберта въ Краковѣ. Инастация о. І. Бороука (гл. „Епарх. вѣдомости“ въ нынѣшномъ числѣ), отбулася въ недѣлю 30 с. м. о. год. 11 передъ полуднемъ въ церквѣ св. Норберта. Акту инастация мавъ довершити крылошаньскій и архидіаконъ гр. кат. капитулы поремьской, о. Юзычинскій.

— Купити не купити, а поторгувати можна. Естъ у насъ у Львовѣ множество такъ званныхъ „базарѣвъ“. Въ самѣмъ рынку естъ ихъ кѣлка. Всѣ они слывутъ зъ дешевости и рѣжнородности галантерейного краму: що лише во снѣ пріисноится може, всего дѣстане тамъ — кажуть — за малій грошѣ. Отъ того и народъ плавомъ плыве туды мовъ на отпугъ. Отже поученій дуже частымъ доведѣмъ можемо заевнети нашихъ читателѣвъ, що нѣ одной рѣчи, дробной чи большой, не дѣстане по тыхъ базарахъ „съ стальными цѣнами“ анѣ о одинъ крейцаръ дешеве нѣжъ въ котромъ небудь христіаньскѣмъ склепѣ, прим. при Галицкой улицы. Кому залежалобы на томъ, нехай за чимъ небудь поѣде до базару, а отгакъ до христіаньского склену и спитаеся о цѣну, а переконанеся о правдѣ нашихъ слѣвъ; „купити не купити, а поторгувати можна“ кажуть люди, тымъ скорѣйше ще можна бодай оглянути. А коли бы часомъ може була яка рѣжница въ цѣнѣ, то певно навѣтъ незнатокъ отъ разу побачитъ ще большу рѣжницю въ якости. Длатого радимо ити за купномъ до склепѣвъ христіаньскихъ, тымъ больше, що и наша „Народна Торговля“ мае такъжъ богато галантерейного краму, и то певно по дешевшихъ навѣтъ цѣнахъ, нѣжъ гдѣінде.

— Судейкина, шефа жандармского отдѣлу въ Петербурѣ замордували революціонеры штлелетомъ противъ двѣрца николаевской желѣзницѣ. Подозрѣние паде на якогось Яблонского. При группѣ Судейкина мали знайти лашъ съ погрзами такой оамои мести на министрѣ дѣлъ внутрѣшнихъ Толстою и на министрѣ полиціи Гресерѣ. Замордованный Судейкинъ бувъ дуже знавидженый російскими революціонерами. Близшихъ вѣстей о томъ политичномъ мордерствѣ не находимо въ нѣякихъ газетахъ. — Царъ Александръ III все ще хорый на стовчене плече и муситъ лежати; однакъ послѣ найновѣйшихъ донесенъ въ хоробѣ его видко значну змѣну на лучше.

— Сербскій динакалы, спасишыся утечею за границу, якъ Пасичъ, Стоянвичъ и другій выдали до державъ европейскихъ иронаматне письмо по поводу послѣднихъ розрухѣвъ въ Сербіи. Въ томъ письмѣ завзято нападають на короля Милана.

— Зъ подѣ Яничина одержали мы жалобу на паню експедиторку почтовою въ Яничинѣ. Згадаемъ тутъ въ першій линіи лишь про те, що на почтѣ въ Яничинѣ не можна достати рускихъ друксортѣвъ. Про дальшій неправильности поки-що не хочемо говорити, сподѣваючи, що панѣ експедиторка схоче на будуще въ кождѣмъ взглядѣ поступати послѣ обовязующихъ ей службовыхъ приписѣвъ, памятаючи, що урядъ для публичности, а не публичности для уряду.

— Отъ п. Иполита Литвиневича заступника ц. к. прокуратора въ Тернополи одержуемо слѣдуючу допись: „Въ ч. 142 „Дѣла“ донесенно, що я дня 25 л. грудня мавъ бути на торжествѣ читальнѣ въ Кутковцяхъ. Заявляю отже, що я не мавъ навѣтъ чести бути запрошеннымъ на той вечерокъ и тамъ дѣйстно не бувъ, бо моя нога въ Кутковцяхъ нѣколи доси не була, и бачу и не буде!

Прощу про те о уміщенє сего спростованя въ слѣдуючѣмъ числѣ „Дѣла“ и пр. — *Гиполитъ Литвинювичъ*, ц. к. заступникъ прокуратора въ Тернополѣ. (*Примѣтка Редакціи*). Умѣщаячи по вышше спростованьє муоимо заявити, що мы мѣстача дописъ зъ Кутковецъ въ 142 ч. „Дѣла“ самъ недобрѣчиво глядѣла на вѣсть о участіи п. Ип. Литвинювича въ торжествѣ, а остаточно умѣстятъ еи длатого, бо подавъ намъ еи чоловікъ, котрый самъ бувъ на томъ торжествѣ въ Кутковцяхъ. Очевидно, бѣтъ не знавъ лично п. Литвинювича и взявъ за него когось другого. Впрочемъ участіе въ такомъ торжествѣ не буда бѣ вѣчимъ оскорбляющимъ для п. Ип. Литвинювича, а противно, тѣлько честь бы ему принесла. Коли жъ бѣтъ заявляе, „що нога его въ Кутковцяхъ нѣколи не буде“, — то мы остаточно и противъ того не будемо протестувати.)

Українскій театръ п. Кропивницкого, выѣхавши зъ Кіева, прибувъ до Житомира, где бѣтъ трехъ тыжднѣвъ дае представлєня. Широко розниоуєся о нѣмъ дописуватель зъ Житомира до варшавской „Gazety Polsk-oi“. Зъ той дописи выймаемо глядѣя цѣкавѣйшій рѣчи для нашихъ читателѣвъ. Уже третій тыждень минає, якъ до Житомира загостила група украинска п. Старицкого подѣ режисерією п. Кропивницкого. Жителѣ Житомира уживають вже бѣтъ давна незнаюи пріятности, — видѣти докопладу игру акторѣвъ и слухати та оглядати дуже симпатичный репертоаръ. Тому то группа украинска не може жалуватися на недостатку симпатіи во вѣсѣхъ верствахъ публичности; театръ все переповненый, а зъ того и п. Надимовъ (директоръ житомирской группы) хѣснує, бо за каждый вечеръ дѣстає добрый грошевый удѣлъ. Репертоаръ украинскій чинить несподѣвано велику пріятность для того, кто разумѣє языкъ рускій и его любить, а бачитъ и чує на сценѣ утворы украинскіи, знаменито представлєніи и съ житємъ высѣиваній. Акторы жъ, якъ Кропивницкій, Садовскій, Сакогаонскій, Карый и акторки Заньковецка, Варилотти, Квѣтка и Вѣрина суть знаменити. Кропивницкій посѣдає талантъ первостепенный и бубы пожеланымъ на каждой сценѣ. Штуки, бѣбуваючыя въ XVII або XVIII вѣдѣ, бѣзначалися преркасными строими козацкими. Панове сотники, хорунжі и войсковий товариші, якъ такожъ и женщины — суть дорого и гарно поубирани. Мужчины особливо умѣють красно носити пышній историчный стрѣвъ. Въ штукахъ же, основаныхъ на стисло сельскѣмъ житю, акторы выступали въ строихъ мѣсцевыхъ. Були отже: украинскій святи та кафтаны, рукавы съ вышиваными мережами, що теперь въ цѣлой Европѣ вошли въ моду. Найлѣпшимъ зъ граныхъ утворѣвъ есть Кропивницкого „Глытай або паукъ“, где авторъ въ роли Глытай лихваря и Заньковецка въ роли мужачки обманеной и доведеной до божевѣльства, — грають знаменито. Въ той штуцѣ есть прекрасный хоръ женѣвъ, вертаючыихъ зъ работы зъ далекихъ сторѣвъ, и декорация дуже добры. Въ загалѣ театръ бѣтлѣаєся удатными декорациями. На „Чорноморцяхъ“ панѣ Заньковецка мала велику пріятность — се бувъ еи бенефецъ, а о мѣсца добивалася люде такъ, що переплачували ихъ грубо; мусѣли бути представленіи крѣсла додатковѣ. Доходъ зъ бенефецу дѣйшовъ до послѣднього краю зыску, якій житю мирскій театръ може дати. Зъ дотелѣрѣшныхъ представлєнъ украинскихъ вынесли вѣтъ пересѣдченє, що дои штука драматична въ томъ языкѣ ограничаєся лишь на образы зъ минушости або сцены зъ чисто домового житя. Але правдивѣ таланты актерскій зѣумѣють съ ходомъ часу въ красной мовѣ руской малювати вышшій чувства и вильнути черезъ штуку на поднесенє моральне народу, наколи такъ якъ въ „Глытаю“ ктось завдасть собѣ труду майстерскимъ перомъ показати народній недуги сусѣпный.

— Въ Краковѣ по узвєнню чотырехъ особѣвъ за агвтаціи социалнотичной ведуться дальшій слѣдженіи полиційной. Зъ бѣтамъ зажадано такожъ бѣтъ суду въ Перемышлѣ, чтобы довершивъ кѣлька узвєнєвъ, такъ само и бѣтъ суду въ Решовѣ, а взглядно въ Розвадовѣ. Слѣдство судове веде адъюнктъ Калитовскій а полиційне комисаръ Костешевскій.

— Въ Олещицкй Воли епархіи перемыской — якъ намъ пишуть — построєно коштомъ и заходомъ громады новый и выгѣдный будинокъ парохіальный въ протягу минушого року, такъ что теперь усунєна перепона, котра спинала священникѣвъ старатися о презенту на тую мѣсцевѣсть. Честь громадѣ, що помимо своєи нечеленности старалася всѣми силами о тоє, чтобы мати на будущность своего власного душпаствєря.

— Въ Хоростновѣ обѣкравъ злодѣй въ ноци руску церковь на 500 зр. Вылому нѣякого не было нѣтъ дверми, нѣтъ окномъ.

— Выдѣль краевый рѣшивъ бѣтнесѣся до намѣстничества съ внесєнемъ — узнати дорогу ведучу зъ Бѣбрики до стачіи желѣзничной въ Хлѣбовичахъ великихъ за добѣздъ желѣзничній въ мыслѣ уставы зъ дня 15 цѣбтня 1881 р.

— Змѣна вѣры. Шѣстнацѣтъ-лѣтна Хая Риве Филицъ, родомъ зѣ Львова, замѣтчала въ домѣ чч. Василіанокъ во Львовѣ, перейшла зъ вѣроисповѣданія молбєсєного на вѣру христіаньску по гр. к. обряду.

— Игнатій Крашевскій въ послѣднихъ часахъ подупавъ на здоровлю и намѣрєя продавши свою вилу въ Дрезднѣ перенєстися на житє до теплѣйшого климату. Процєсъ его о милму державну зраду має бути зовсѣмъ застановленый. Мимо слабого здоровля Крашевскій не перестаетъ дивувати цѣлый свѣтъ своєю плодотєсноє литературною. Кѣльканацѣть его працѣ печатаєся безна-

станно и рѣвночасно, а журналы польскій заповѣди на 1884 печатанє многихъ его новыхъ трудѣвъ. — Старо-срусалинску святыю постановили бѣбудовати въ первѣстной велєчавости чотыри американскій миліонеры. Святыня має станути такою, якъ буда за часѣвъ Соломона.

— (Дрѣбнѣй вѣсти.) Цѣсарь надавъ директорови немѣчнхъ урядѣвъ при львовскѣмъ высшѣмъ краєвѣмъ судѣ, Якову Малуєу, при случаету его бѣтходу въ пенсію, титулъ цѣсарского совѣтника. — Въ Самборѣ умеръ на бѣну ротмістрѣ кавалєріи Константинъ Шведцицкій, сынъ крыл. о. Якова Шведцицкого.

Вѣсти епархіальный.

Зъ Епархіи Львовской.

Въ пропозицію на Музунъ, дек. перегибского, умѣщєн оо.: 1) Вол. Дорожинскій зъ Волцѣва, 2) Мих. Рокшевичъ зъ Долина, 3) Ив. Івановичъ зъ Нуца; въ списѣ: 4) Вас. Турчинскій зъ Ясєня и 5) Порѣ. Руденскій зъ Жиравки.

До институту на Делѣвъ, дек. устєцкокого, завѣзванный о. Дим. Микцей зъ Нѣмшина, а на Парыще о. Іос. Кучанскій.

Вставленося до ц. к. намѣстничества о ремуєраціи для оо.: Ом. Соневицкого за завѣдательство парох. Сновидѣвъ, и Гр. Концевича за душпаствєрство въ Дубовцяхъ.

До монастыря Сзунтовъ въ Добромили пріятнѣ въ новѣцятѣ ш. І. Лемницкій и І. Кульчицкій.

Митропол. консисторія вставлєєся до ц. к. намѣстничества на презентованыхъ оо.: Іос. Курмановича на Новосѣлки загаланій, Петра Сосєнка на Плаучу, Іос. Цєгельского на Подусѣвъ и Іоак. Федюка на Угерєко.

Докрєтъ на катедрѣ въ Дроговыжи получилъ о. Мод. Хоминскій въ Демяи.

Введенъ оо. 1) Воль. Филиповскій яко капєлянь въ Бенковцяхъ, дек. ходорѣвского; 2) Карлѣ Фацєвичъ яко парохъ въ Дулибахъ, дек. ходорѣвского.

Президіи ц. к. намѣстничества годятся на каноничну институтію о. Л. Луцкого на Великополе.

Презенту на опорожнену гр. кат. Капєлянію въ Текучѣй regiae collationis надало ц. к. намѣстничество о. Симєонии Павлюкови, гр. кат. сотрудникъ зъ Ключкова.

Зъ Епархіи Перемыской.

Достоинство советникѣвъ консисторскихъ получили оо.: 1) Яковъ Лукашевичъ, деканъ добромилскій, парохъ въ Гѣйску; 2) Алек. Пундыкевичъ, деканъ дѣбскій, парохъ въ Ваньковѣй; 3) Іоанъ Лѣчинскій, деканъ яслєскій, парохъ въ Команчѣ; 4) Кароль Влошаньскій профессоръ настырского богословія и референтъ еп. консисторіи

Отличія крѣпошанскій получили оо.: 1) Ковшевичъ Левъ, деканъ варлжскій, и парохъ въ Турковичахъ; 2) Козанєвичъ Левъ, парохъ въ Мистковичахъ, дек. самборского; 3) Полянскій Гр., парохъ въ Высоцку нижній, дек. высочаньского; 4) Дуркотъ Татъ, парохъ въ Воли циклиньскій дек. дуковського; 5) Полянскій Ілія, парохъ въ Занаранѣй дек. дуковського; 6) Трохимовичъ Юліанъ, парохъ въ Крєховѣ, дек. жѣвковського; 7) Левицкій Петръ, парохъ въ Крєчовичахъ, дек. канцудкого; 8) Конюстьянскій Гр. парохъ въ Сѣтнницѣ, дек. мушиньского; 9) Константановичъ Ант., парохъ въ Чернѣй, дек. мушиньского; 10) Лысякъ Лука, парохъ въ Камєнцѣ-Липникѣ, дек. потєлицкого; 11) Козакєвичъ Іоанъ, парохъ въ Магерѣ, дек. потєлицкого; 12) Саламанъ Викт., парохъ въ Вороблюку королевскѣмъ, дек. сянѣцкокого; 13) Дѣблицкій Ем., парохъ въ Мостяхъ великихъ дек. угнѣвского; 14) Дуркотъ Іоанъ, парохъ въ Новѣй-вєси, дек. мушиньского.

Именованій о. Ропицкій Іоанъ, парохъ въ Лицѣ и мѣсто-деканъ бѣрчанскій, П ординаріатскимъ комисаремъ для надзору науки богочєстїи въ народныхъ школахъ того жѣ деканата.

Каноничну институтію получили оо.: 1) Крайчикъ Ілія, на капєл. Вѣлька куниньска дек. жѣвѣвского; 2) Маркылъ Куновскій на парохію Яблѣнка выжна, дек. высочаньского.

Презенту получили оо.: 1) Полянскій Софр., парохъ въ Чернѣй в деканѣ дукальскій, на парохію Тылячъ, дек. мушиньского; 2) Дуркотъ Іосєвъ, парохъ въ Вахурѣ, дек. бѣрчаньского, на парохію Дикѣ въ, дек. олещицкого.

Введенъ въ душпаствєрство оо.: 1) Алек. Мацѣвичъ въ сотрудникство до Волчи долиной дек. старо-ольского, 2) Юєфовичъ Никита въ завѣдательство парохіи Колєдрубы, дек. горожаньского, 3) Борєукъ Іоанъ, парохъ въ Майданѣ, дек. ярославского, получивъ завѣдательство руской парохіи въ Краковѣ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Ueber die Mundart der Marmaroescher Ruthenen. (Ein Beitrag zur ruthenischen Dialektologie). Von J. Werchratskij. Stanislau. Druck von Johann Dankiewicz, 1883. Сторѣвъ 50 великой 8-ки. Цѣна 50 кр. а. в. Набути можна у автора въ Станиславѣ, а такожъ въ книгарняхъ „Ставропигійского Института“ и Чайковского во Львовѣ. — Въ той новѣй своей праціи проф. Верхратскій зѣбравъ старанно матеріалъ, — всякѣи спеціальности Мармарошского говору и уложивъ ихъ въ порядѣкъ. Крѣмъ того подавъ вѣздрѣвъ народныхъ нѣ-

сенє зъ околїцѣ Сигота и одно доше народне оповѣданє, зъ котрыхъ можна мати новне понятє о Мармарошскомъ говорѣ. Словарєць гдєвєчкихъ въ Мармарошской сторонѣ уживаныхъ словѣ ще поднеситъ вартѣсть працѣ.

— „Нового Зєркала“ ч. 12, представляєєся дуже гарно добромъ и рѣжнородностєю статєекъ и побѣдоносно копичитъ рѣкъ 1883. „Вычєса съ вертеломъ проситъ „о коладку“ на рѣкъ 1884. „Новое Зєркало“ будє выхѣдити въ слѣдуючѣмъ роцѣ въ такѣмъ самѣмъ обѣмѣ двє разы въ мѣсєцѣ.

— „О нашихъ школьныхъ дѣлахъ“. Подѣ такимъ заголовкомъ выйшла накладомъ общ. им. Качковскою книжочка написана о. Игнатємъ Галькою. Цѣна 10 кр.

— „Зєря“ подѣ редакцію проф. Партыцкого будє выхѣдити въ слѣдуючѣмъ роцѣ въ змѣненѣй формѣ, а имено: мѣсєчно будє выхѣдити двє числа „Зєрѣ“ въ обѣмѣ по одному аркушеви, а разы на мѣсєцѣ будє появлятися додатокъ оригинальныхъ повѣстей, поємъ, драмъ и пр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Ил. К-чъ въ Ш.лѣ. Вы мусѣли дѣстати бѣтъ старѣства завѣдомлєнє, кѣлька податку грунтового приписано на р. 1883. Сей податокъ платитъ за приходникѣвъ фондъ религіиный, зъ котрого асигнуєся на тую цѣль бѣтвѣдну суму. Приходникъ выставляє на асигновану суму нешѣстимлѣваный и въ печатѣ уряду громадского заосмотрєнный квитъ, не получає однакожъ грошей до своихъ рукъ, бо ихъ урядъ податковый заразъ переисѣуетъ на оплату податкѣвъ. Податокъ платитєя чверточєно зъ долины. — Вп. Дописоватєль зъ Золочєва. О приобѣднѣй дописи шаро присимѣ. Статя про театръ будє умѣщена въ слѣдуючѣмъ числѣ. Вп. І. С. въ Шалѣт-бѣй. На почтѣ во Львовѣ можуть отворювати пакунки урядники акцизовѣ въ пріиснѣности бѣтбиратєля, чтобы пересѣдчитися, чи въ пакункахъ нема чо бѣдлагаючого акцизнѣй оплатѣ.

(Надѣсланє.)

Хв. комитєтъ церковный въ Уєсю! Обєзпєчєнє церкви Вашѣй заплаченє есть до 15 червня 1884, передѣ котрымъ днємъ не можємо тоє увєважнати.

Умѣщєнє Ваше „Надѣсланє“ въ ч. 141 „Дѣла“ не має жадной подѣставы, такъ якъ мы не знали нѣчога о томъ, що хочєтє бѣтступити. Банкѣ „Слазія“.

Складъ гербаты и руму бремского

НА СВЯТА РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО

припоручає

по цѣнахъ найдешєвшихъ

торговля товарѣвъ корѣнныхъ и викувалѣвъ

ТАДЕЯ ШАВИНСКОГО

ВЪ СТАНИСЛАВѢВЪ

въ Базари мѣскѣмъ коло руской церкви.

Мигдалы, родзинки, фиги, дактєлѣ, цикаты, орѣхи волосчїи и турецкій, мѣдъ патоку, повїла угорскій, (1—2) сливки турецкій, и т. д. и т. д.

Ласкаво замовленїи товары высылєє якъ найскорше.

Складъ винъ, розолисѣвъ и ликєрѣвъ

НА СВЯТА!

поручає свой богато и въ добѣрнїи товары заосмотрєнный

СКЛАДЪ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ во ЛЬВОВѢ

(ул. Орменьска ч. 2.)

Розинкѣвъ, мигдалѣвъ, дактєлѣвъ, фигѣ и всякого корѣня свѣжїи транспорты въ самыхъ лучшихъ выбранїи сортахъ.

Мєду, повилѣ, орѣхѣвъ волоскихъ и турецкихъ бѣльшїи запасы.

Свѣчѣкъ столовыхъ и церковныхъ, якъ и свѣчєчѣкъ на яликѣ выбѣрѣ значный.

Вина угорскїи рѣжнѣй цѣны, почавши бѣтъ 40 кр. за бутылку до 2 зр.

Крѣмъ сєго удєржєєся на складѣ чай, наву, коняни, румы, арани, розолисы, и прочїи въ складѣ корѣнной торговлѣ входлїи артыкулы, а такожъ паперы, чорнила, оловцѣ и всякїи приборы до писаня.

При томъ помѣщєннѣй такожъ бѣдѣль съ насѣнемъ.

Звертаємо увагу на посылки б-килевїи почтовїи, котрїи такъ дешєво стоятъ, що оплатитєся и въ дальшїи стєронѣ добрый товаръ записувати.

Всякїи замовленя выповняються безпрѣволочно и совѣстно.

Кто бы мавъ на продажѣ добре насѣнє, просимѣ, нехай прише пробки и подєстѣ цѣну. Купуємо такожъ масло и прочїи продукты нашѣй господарки и нашѣго промыслу въ добрыхъ сортахъ.

(3—?)

Послѣднѣ вѣдомѣсть.

Подаємо сумну вѣсть, що Впр. крыл. о. Володиславъ Бачинскій по тяжкой 10-днєвѣй недужѣ померъ нынѣ по полудни о 1/4 год. въ 50 роцѣ житя. Похоронѣ бѣбудєєся въ четвєрѣ 3 л. сѣчня о 8 годнїи рано. Вѣчна ему память!

ОТЗЫВЪ.

По причинѣ, що на сей рѣкъ школьный до Станиславѣвской Бурсы прїятно такъ великє число питомцѣвъ, якъ до жадной ишош, бо ажъ 34-охъ; по причинѣ, що для розширєня вузкого коло Бурсы подѣбѣря переводитєся тепєрь закупо прилеглои реальности, котра съ выдатками купна мало що не 700 зр. стоитъ будє; по причинѣ наона коєнєцѣ, що въ сѣмъ роцѣ на Бурсєу нашу, хочє она рускимъ дѣтямъ, межїи котрымї есть дѣтей господарѣвъ сельскихъ 6, маломѣщаньскихъ 3, пѣвцѣвъ церковныхъ 2, будника при желѣзницѣ 1, писаря громадского 1, офїцїалнѣта приватного 1, учитєлѣвъ народныхъ 8, сирѣта по поручникѣу 1, цѣсарскихъ чиновникѣвъ 3, священникѣвъ 8 межїи тымї б сирѣтъ, зѣ 16 всякихъ повѣстѣвъ дає прїюгъ — дуже окуднєннѣй до-теперѣ выставляєтє дѣтки — подѣнеситъ Выдѣлѣ Братѣтва, дѣбачѣй о бѣблѣгѣ Бурсы, свѣй бѣблѣгѣй голѣє до Васѣ П. Т. Родимѣй, щобѣ Вы въ вѣду предѣстєлого празника Рождєственьского, коли то по всѣй нашѣй руской крайнѣ охотнѣ подѣстєся дрѣбнѣй дѣтокъ вѣстѣчїи сѣй радѣстнѣй празникѣ коладникѣмъ, въ часѣ зблѣжаючыихъ днѣвъ свѣточнѣхъ теплымъ словѣмъ и заохочуєчїи прїимѣромъ въ кружкахъ родинныхъ и сусѣдскихъ до зложєна лєнтѣ и датѣвъ въ натуралнѣхъ для Бурсы нашѣй возвати хотѣли, а въ той способѣ за бѣблѣгѣнємъ Новорождємого зѣбрану гѣтовку посредствѣмъ переказа почтового, натуралнѣства Бурсы Братѣтва св. О. Николая въ Станиславѣвъ скоро-скорше выслѣти бѣблѣгѣнє. — Отѣзъ Выдѣлу Бурсы Братѣтва св. О. Николая въ Станиславѣвъ Т. Шанковскій, прѣдєсѣдѣтель; Семєновъ, секретарь.

Якѣ заводити Правды на ладѣ закомарской Правды?

Розказавъ Данило Тянякєвичъ, духовный Закомаря. Накладомъ „Вѣтъкѣвщичина“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дѣстѣти можнѣ черезъ редакцію „Вѣтъкѣвщичина“.

НА СВЯТА

поручає Торговля

К. М. Возняка во Львовѣ

ул. Орменьска ч. 6. (напрѣтивъ „Народного Дому“)

ДРОЖДЖѢ ПРАСОВАНИ по 70 кр. за 1/2, кѣльє якъ и всѣлѣпнѣ

ТОВАРЫ КОРѢННИЙ

по значно дешєвшихъ цѣнахъ, якъ въ другихъ торговляхъ; такожъ

найновѣйше выданє

КОЛАДѢ

и цѣсенѣ вабожнѣхъ по 12 кр. за 1 екземпляръ при замѣвленю 1 тузана додєєся 2 екземп. безплатно.

Замовленя зѣ провинци зѣлагоджує по можности якъ найскорше, не чїєлєчи опакованя.

ЗАГЛАДѢ

галєантерїино-интєропигаторскїи

Людвика Вєрбицкого

улиця Галицка, ч. 52

поручає свои вырѣбы, якъ: опрѣвы книжѣкъ бѣтъ найпрѣстѣйшихъ до найпышѣйшихъ. Выконує почетнїи дипломы, адресы, памятна альбомы, опрѣвлює портрєты крєйдовѣвъ, фотографїи, акварєлѣ въ заглублєннѣй картоны (Passepapartouts); выконує поряднѣ танцѣвъ, опрѣвлює гафты. прїимѣмає замовленя на рамы, и т. д.

(1—3)

„Скошеннѣй цвѣтъ“

образѣкъ зѣ галицкого житя

Василя Барвѣнка.

Цѣна 1 зр., съ пересылкою 1 зр. 20 кр.

Дѣстѣти можнѣ въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигїйской.